

NATIONALEKONOMI OCH EKONOMETRI , 120 HÖGSKOLEPOÄNG

Economics and econometrics, 120 ECTS

Utbildningsprogrammet är inrättat den 4 oktober 2005 av fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap. Utbildningsplanen är senast fastställd den 12 juni 2007 av fakultetsnämnden för ekonomi, management och innovation.

1 ALLMÄNT

Masterprogrammet Nationalekonomi och ekonometri omfattar 120 högskolepoäng. Det leder till en masterexamen med fördjupning inom huvudområdet nationalekonomi.

Det finns en bred internationell och inhemsk arbetsmarknad för utredare och analytiker med kvalificerad kunskap i ekonomisk teori, ekonomiska modeller och statistisk metodik inom både offentlig sektor och privat näringsliv. Vid nationella ministerier och myndigheter och i internationella organ där utredningar och analyser tidigare utfördes främst av personer med bakgrund i juridik, statsvetenskap eller andra samhällsvetenskaper efterfrågas i växande utsträckning personer med nationalekonomisk skolning. Detta är påtagligt bland annat inom följande områden: konkurrenspolitik och marknadsvård, reglering av nätverksindustrier (elektronisk kommunikation, el, transporter), miljö- och naturresurspolitik, arbetsmarknadspolitik, konsumentpolitik, tillsyn av finansiella marknader, utvärdering av offentlig verksamhet. Dessa kompletterar traditionella fält för samhällsekonomer som bank och finansiering, konjunkturanalys, skatte-, finans- och penningpolitik. Inom den privata sektorn finns arbeten av detta slag inom banker, branschföreningar, utredningsinstitut med mera.

För kvalificerat analysarbete krävs ofta goda kunskaper i ekonomisk teori och ekonomiska modeller. Vidare krävs som regel förmåga att genomföra kvantitativ empirisk analys, vilket kräver skolning i statistisk teori och metod. Informationsteknikens utveckling har gjort det allt lättare att samla in, sammanställa, lagra och behandla data, till exempel svar från kund- och patientenkäter eller finansiella tidsserier. I takt med detta har den ekonometriska metodarsenalen för att analysera ekonomiska problem med sådana data vuxit. Programmet är avsett att ge studenterna den kunskap på avancerad nivå i nationalekonomi och ekonometri i kombination med träning i självständig och kritisk analys på vetenskaplig grund, som krävs för ett arbete som utredare och analytiker.

Programmet är huvudsakligen avsett som yrkesutbildning, men är även avsett för studenter som är intresserade och bedriva studier på forskarnivå.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för programmet Nationalekonomi och ekonometri

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap 9 § HL)

Kunskap och förståelse

För masterexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl brett kunnande inom området som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och
- visa fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen.

Färdighet och förmåga

För masterexamen skall studenten

- visa förmåga att kritiskt och systematiskt integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete eller för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För masterexamen skall studenten

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,

- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

(bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

Utöver detta har Örebro universitet som mål att den studerande efter avslutad utbildning skall

- *kunna* mikroekonomisk och makroekonomisk teori på en så avancerad nivå som krävs för att
 - o själv genomföra professionell utredning och analys av ekonomisk-politiska problem
 - o tillgodogöra sig aktuell forskningslitteratur
 - o själv genomföra forskning på replikerings- (eller adapterings-) nivå eller som deltagare i ett forskningsteam med seniora forskare.
- *kunna* statistisk och ekonometrisk metod i tillräcklig utsträckning för att
 - o själv genomföra professionell empirisk utredning och analys av ekonomisk-politiska problem
 - o själv utföra forskning på replikerings- (eller adapterings-) nivå eller tillsammans med seniora forskare lämna bidrag till ett gemensamt forskningsprojekt
- vara *förtrogen* med den teori och metod som används vid marknads- och konkurrensstrategisk analys på professionell nivå (Industrial Organization), finansiell ekonomi samt vid tidsseriebaserad modellering av makroekonomiska eller finansiella samband *eller* mikro- (individ-) databaserad analys av beteende-, attityd och ekonomisk värdering.
- vara *förtrogen* med och få en *förståelse* av aktuell ekonomisk-politisk diskussion och analys inom utvalda områden, *förmåga* att formulera relevanta problem som utgångspunkt för analys och *förmåga* att strukturera, planera och genomföra en sådan analys.

Dessa mål härleds ur krav som kan ställas på förmåga att genomföra självständigt arbete som utredare och analytiker.

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet inleds med en kurs i matematik omfattande 7,5 högskolepoäng. Matematikkursen är en förutsättning för att studenterna skall kunna tillgodogöra sig programmets kurser i nationalekonomi och statistik och är därför obligatorisk, utom för studenter som redan tillgodogjort sig motsvarande kunskaper i grundutbildningen. Dessa erbjuds i stället den första kursen i finansiell ekonomi (7,5 högskolepoäng). Efter dessa två kurser följer två kurser om vardera 7,5 högskolepoäng i statistisk, Statistical Theory I och Statistical Theory II. Statistikkurserna kan sägas lägga grunden för de två kurserna i ekonometri under den andra terminen. Terminen avslutas med en mikrokurs omfattande 7,5 högskolepoäng.

Andra terminen innehåller två kurser i nationalekonomi och två kurser i statistik. Samtliga dessa fyra kurser omfattar 7,5 högskolepoäng. De två statistikkurserna behandlar i huvudsak ekonometri. De två ekonomikurserna är Spelteori och Industriell organisation.

Inom ramen för masterprogrammet finns även en så kallad etappavgång till magisterexamen. En student som tillägnat sig 30 högskolepoäng på masterprogrammets första termin samt två av kurserna Econometrics I, Spelteori och Industriell organisation har möjlighet att ta ut en magisterexamen i nationalekonomi efter ett självständigt arbete (magisteruppsats) om 15 högskolepoäng.

Tredje terminen inleds med tre parallella kurser, samtliga omfattande 7,5 högskolepoäng, där studenten väljer en. De tre kurserna är: Public Finance, Globalization eller Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat. Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat är valbar för dem som läst matematik under termin 1. Därefter följer kursen Makroekonomi om 7,5 högskolepoäng. Terminen avslutas med kurser om 15 högskolepoäng, där studenten väljer att antingen läsa kursen Riskhantering om 7,5 högskolepoäng eller kursen Mikroekonomi om 7,5 högskolepoäng, i kombination med att påbörja det självständiga arbetet. Mastersprogrammets självständiga arbete omfattar totalt 30 högskolepoäng, av vilka 7,5 högskolepoäng genomförs under termin tre.

Den sista och fjärde terminen på masterprogrammet domineras av kursen Självständigt arbete. Det självständiga arbetet, som inleddes med 7,5 högskolepoäng under termin tre, fortsätter med ytterligare 22,5 högskolepoäng under termin fyra. Parallellt med uppsatsarbetet skall studenten läsa en av följande kurser; Financial and Macro Economic Time Series Models eller Quantitative Market Analysis: Marketing and Individual Analysis, om vardera 7,5 högskolepoäng.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Termin 1

Statistik, avancerad nivå, Matematik för statistiker och ekonomer, 7,5 högskolepoäng

Kursen i matematik är valbar mot kursen Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat för studenter med motsvarande kurs i sin grundexamen. Kursen behandlar bland annat optimering under bivillkor, matrisalgebra och differentiering.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kursen Matematik för ekonomer. Inom ramen för denna kurs behandlas linjär- och icke linjär programmering, intertemporär optimering under säkerhet, portföljsteori, arbitrage teori, obligationsportföljimmunisering samt portföljevaluering.

Statistics, second level, Statistical Theory I, 7,5 högskolepoäng

Statistics second level, Statistical Theory II, 7,5 högskolepoäng

De två kurserna är obligatoriska och behandlar sannolikhetssteori, oberoende och betingning, Bayes sats, diskreta fördelningar, varians, kontinuerliga fördelningar, funktioner av slumpvariabler, multivariata fördelningar, kvadratiska former, samplingfördelningar, inferensteori, punktskattning, konfidensintervall, asymptotisk teori, olika former av konvergens, punkttestimeringsteori, egenskaper i små och stora sampel, hypotestestning, Neyman-Pearson, LR-, LM- (score) samt Waldtester.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Mikroekonomi, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas modeller för individuella val,

extremvillkor vid konsumtion, produktion och vinst, metoder för dualitetsoptimering. konvexitet och extremvillkor, konsumtionsteori och efterfrågefunktioner, utgifts- och kostnadsfunktioner, allmän jämvikt, spel samt välfärdsteori.

Termin 2

Statistics, second level, Econometrics I, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk för de studenter som avser att ta ut en masterexamen. Inom ramen för denna kurs behandlas linjär regression, endogenitet och instrumentalvariabelskattning.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Spelteori, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk för de studenter som avser att ta ut en masterexamen. Kursen ger en fördjupning i spelteoretiska frågeställningar såsom t ex förhandlingsspel, dynamiska spel, intertemporal prisdiskriminering, och signalspel.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Industriell organisation, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas marknadsstruktur, uppträdande vid imperfekt konkurrens som produkt och kvalitetsdifferentiering, vertikal kontroll, samförstånd, naturligt monopol samt företagsstrategier.

Statistics, second level, Econometrics II, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas multivariata regressionsmodeller, simultana ekvationer, paneldatamodeller, generaliserade momentmetoden (GMM) samt univariata och multivariata tidsseriemodeller.

Självständigt arbete för magisterexamen – uppsatsarbete, 15 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk för de studenter som vill göra en etappavgång och ta ut en magisterexamen i nationalekonomi. Studenter byter ut två kurser, däribland i Econometrics II, mot ett uppsatsarbete motsvarande 15 högskolepoäng.

Termin 3

Nationalekonomi, avancerad nivå, Public Finance, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kurserna Globalisering och Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat. Inom ramen för kursen behandlas offentlig ekonomi, teorier för kollektiv agerande och politiska beslutsprocesser, fördelningsanalys samt socialförsäkringsteori.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Globalisering, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kurserna Public Finance och Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat. Inom ramen för denna kurs behandlas teorin för resursallokering i öppna ekonomier, drivkrafterna för internationell handel och specialisering, effekter av internationell handel och internationell konkurrens på priser, industristruktur och inkomstfördelning, samband mellan internationalisering och ekonomisk tillväxt, internationella faktorrörelser samt effekter av ekonomisk integration.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Portföljvaljsteori, tillgångspriser och derivat, 7,5 högskolepoäng

Kursen, som även ges under termin ett (se ovan) för de studenter som inte behöver läsa kursen

Matematik för ekonomer är valbar mot kurserna Public Finance och Globalisering. Inom ramen för denna kurs behandlas linjär- och icke linjär programmering, intertemporär optimering under säkerhet, portföljteori, arbitrage teori, obligationsportföljimmunisering samt portföljevaluering.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Makroekonomi, 7,5 högskolepoäng

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas matematiska metoder för dynamisk optimering, tillväxt och konjunkturyklor, konsumtion, investering, pengar samt arbetsmarknad.

Statistics, second level, Microeconometrics, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kursen Riskhantering. Inom ramen för denna kurs behandlas modeller för binära beroende variabler, modellering av diskreta val, trunkerade och censorerade regressionsmodeller, modeller för urvalsselektion samt räknedatamodeller.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Riskhantering, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kursen Microeconometrics. Inom ramen för denna kurs behandlas finansiella instrument och marknader, beräkning av risk och osäkerhet i portföljer med olika instrument, bestämning av effektiva portföljer, matematiska metoder, indexmodeller, CAPM och APT, empiriska studier av portföljteori, marknadseffektivitet, modeller för marknadspriser, terminer, swappar, optioner samt prissättningsmodeller för optioner.

Nationalekonomi, avancerad nivå, Självständigt arbete, 30 högskolepoäng

Masterprogrammet innehåller ett obligatoriskt självständigt uppsatsarbete omfattande 30 högskolepoäng. Uppsatskursen påbörjas redan under de sista fem veckorna på termin tre och fortsätter sedan under större delen av termin fyra. I uppsatsen skall studenten genomföra en teoretisk eller empirisk analys som visar att hon/han tillägnat sig ekonomisk och statistisk metod och kan använda dessa för att analysera relevanta problem. Under den del av uppsatsarbetet som ligger på termin tre genomför studenten cirka en fjärdedel av det totala uppsatsarbetet, där studenten ägnar huvuddelen av tiden till att skriva en litteraturöversikt på det område hon/han skall skriva om. Innan termin tre avslutas skall studenten på ett obligatoriskt seminarium kortfattat presentera sin litteraturöversikt, redovisa vad uppsatsen kommer att handla om samt redogöra för vilka frågeställningar hon/han skall ta upp i uppsatsen.

Termin 4

Statistics, second level, Financial and Macro Economic Time Series Models, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kursen Quantitative Market Analysis: Marketing and Individual Behaviour. Inom ramen för denna kurs ges en återblick på tidsseriemodeller, finansiella tidsserier: ARCH/GARCH och stokastiska volatilitetsmodeller, makroekonomiska tidsserier: strukturella VAR-modeller, kointegration och jämviktskorrektion, dynamiska stokastiska allmänna jämviktsmodeller (DSGE).

Economics, second level, Quantitative Market Analysis: Marketing and Individual Behaviour, 7,5 högskolepoäng

Kursen är valbar mot kursen Financial and Macro Economic Time Series Models. Inom ramen för denna kurs behandlas beteendekonomi, efterfrågemodeller, utgiftssystem,

kontextbetingad värdering (contingent valuation), påstådda val (stated choice), hedonisk värdering, analys av verkliga diskreta val och ekonomiska experiment.

Fortsättning *Nationalekonomi, avancerad nivå, Själständigt arbete, 30 högskolepoäng*
Fortsättning på uppsatsarbetet som påbörjades under termin tre (se ovan). Uppsatsen skall försvaras på ett seminarium med opponent. I kursen ingår även egen opposition och seminariemedverkan.

3.3 Studieformer

Undervisningen bedrivs huvudsakligen i form av föreläsningar, dock med ett stort inslag av inlämnings- och laborationsuppgifter samt PM med seminarier. Master- och magisteruppsats avslutas med ett seminarium. Studierna är utformade för att stimulera det kritiska reflekterandet, förmågan att söka och värdera information, förmågan att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. För närmare information om studieformer, se respektive kursplan.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Internationellt studentutbyte medges inom programmet.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

Rektor har beslutat att alla institutioner som har utbytesstudenter studerande vid sin institution skall rapportera betyg såväl enligt den svenska betygsskalan som ECTS-betygsskala (Rektors beslut nr 26/2002, Dnr 42-2002).

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer i form av skriftliga tentamen i sal, laborationer samt seminariemedverkan. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

6 EXAMEN

Magisterexamen (Degree of Master [one year][with a major in economics])

En magisterexamen uppnås efter att studenten, utöver examen på grundnivå fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng, varav

- minst 45 högskolepoäng på avancerad nivå, varav

- minst 30 högskolepoäng med fördjupning inom ett huvudområde,
- ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom ramen för huvudområdet.

Masterexamen (Degree of Master [Two year][with a major in economics])

En masterexamen uppnås efter att studenten, utöver examen på grundnivå, fullgjort kursfordringar om 120 högskolepoäng, varav

- minst 90 högskolepoäng på avancerad nivå, varav
- minst 60 högskolepoäng med fördjupning inom ett huvudområde
- ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng inom ramen för huvudområdet.

Mål, se punkt 2.2

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har

1. avlagt en kandidatexamen om minst 180 högskolepoäng, varav minst 90 högskolepoäng inom nationalekonomi med successiv fördjupning och 30 högskolepoäng i statistik eller motsvarande examen.
2. godkänt GRE-test (graduate records examinations, www.gre.org). Kravet på godkänt GRE-test kan uppfyllas av sökande som tillägnat sig motsvarande kunskaper.
3. Engelska kurs B från gymnasiet.
Studenter med utländsk examen, som inte har engelska som modersmål skall dokumentera sina kunskaper i engelska genom att bifoga resultat från ett internationellt erkänt test i det engelska språket, till exempel TOEFL.

För ytterligare information, se Antagningsordningen.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurs inom programmet

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

8 URVAL OCH PLATSGARANTI

Vid urval till programmet används urvalsgrunden betyg på kurser i nationalekonomi.

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 18 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräknanden.

10 ÖVRIGT

Undervisningsspråket på kurser som ingår i programmet är engelska.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17§ HF)

Denna utbildning gäller från och med höstterminen 2007.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2006 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 4 oktober 2005 (inklusive ändringar genom ordförandebeslut den 27 oktober 2005, den 19 december 2005 och den 3 juni 2006) till och med vårterminen 2009.